

ZAKON* **O KATASTRU VODOVA**

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Vodovi položeni na zemlji, podzemni, nadzemni, podmorski i podvodni vodovi, kao i objekti što pripadaju tim vodovima, evidentiraju se u katastru vodova.

* Zakon o katastru vodova koji je donio Sabor Socijalističke Republike Hrvatske 17. listopada 1973. godine (Narodne novine, broj 44/73) dopunjen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o katastru vodova (Narodne novine, broj 34/79). Bitne izmjene i dopune odnose se na preciznije utvrđivanje nadležnosti općinskih organa uprave nadležnih za geodetske poslove u oblasti čuvanja i održavanja dokumentacije katastra vodova, zatim na proširenje ovlaštenja za obavljanje geodetske izmjere vodova i izrade elaborata katastra vodova na geodetske radne organizacije i na organizacije udruženog rada koje obrazuju geodetske kadrove. Ipak, najznačajnija izmjena i dopuna Zakona o katastru vodova odnosi se na dokidanje obveze općinskih skupština da u roku od 5 godina od dana stupanja na snagu Zakona završe izradu katastra vodova. Naime, u praksi se pokazalo da, u roku koji je predvidio član 20. Zakona, nije moguće dovršiti poslove izrade katastra vodova, pa je rok od 5 godina brisan.

U Zakonu o katastru vodova brisan je, kao nepotreban i njegov član 17, ali Zakonom o izmjenama i dopunama nije određeno da daljnji članovi mijenjaju svoje brojeve, pa su, zbog toga, zadržani njihovi dosadašnji brojevi.

Katastar vodova obuhvaća vodove električne energije, uključujući javnu rasvjetu, vodove telekomunikacija, vodovoda, kanalizacije, toplovoda, plina i tekućih goriva, kao i vodove za potrebe gradskog saobraćaja.

Zakonodavac u Zakonu nije dao definiciju pojma »vod« već je u ovoj odredbi samo utvrdio koji vodovi treba da budu obuhvaćeni evidencijom i registrirani u katastru vodova. Među vodovima koji treba da budu sadržaj katastra vodova spomenuti su i vodovi za potrebe gradskog saobraćaja. U ovu grupu vodova treba uvrstiti tramvajske tračnice, elektrovodove za tramvaj i za trolejbus, tračnice i vodove uspinjača, podzemne pro-laze i slično.

Član 2.

Katastar vodovoda izrađuje se i održava radi utvrđivanja stvarnog stanja vodova na terenu, a podaci iz katastra vodova koriste se u planiranju i uređivanju prostora i u projektiranju i izvođenju građevinskih radova.

Katastar vodova izrađuje se po općinama.

Poznavanje prostora i zbivanja u njemu jest bitan preduvjet za planiranje i uređenje prostora, kao i za poduzimanje niza drugih zahvata u njemu. Zbog toga je u odredbi iz stava 1. ovog člana određena primarna uloga katastra vodova upravo za navedenu svrhu.

U stavu 2. je određeno da se katastar vodova izrađuje po općinama. Smisao ove odredbe treba shvatiti tako da se katastar vodova izrađuje za područje općine kao društveno-političke zajednice. S obzirom na činjenicu da su katastarski planovi, na kojima se mora grafički prikazati mreža vodova, izrađeni za područje katastarske općine, to bi vjerojatno osnovna teritorijalna jedinica, za koju će se izrađivati katastar vodova, trebalo da bude katastarska općina. Kako je direktor Re-

publičke geodetske uprave ovlašten da donese bliže propise o načinu izrade i održavanja katastra vodova, to je tim propisom regulirano i pitanje osnovne teritorijalne jedinice za izradu i održavanje katastra vodova.

Član 3.

Izrada i održavanje katastra vodova u nadležnosti je općine.

Upravne poslove iz stava 1. ovog člana vrši organ općinske uprave nadležan za geodetske poslove.

Položeni vodovi predstavljaju osnovna sredstva onih organizacija udruženog rada koje ih koriste. Svaka od ovih organizacija trebala je da vodi za svoje vlastite potrebe internu evidenciju o svojim vodovima, i to na način i u formi koja njoj odgovara, ne vodeći računa o ostalim vodovima položenim na istom području. Jedan broj organizacija ima oskudnu evidenciju o svojim vodovima, čak i za vlastite potrebe. Zato zakonodavac obvezuje korisnike vodova da moraju uspostaviti evidenciju o vodovima koje koriste i koji su njihova osnovna sredstva. Međutim, korisnik ne može uspostaviti ovu evidenciju samo za svoje potrebe, već je mora prilagoditi tako da se može koristiti i za potrebe uspostavljanja katastra vodova, kao javne evidencije o vodovima.

Član 4.

Komunalne ili druge organizacije udruženog rada koje se koriste vodovima, navedenim u stavu 2. člana 1. ovog zakona (u daljnjem tekstu: korisnici vodova), moraju voditi evidenciju o vodovima koji su njihova osnovna sredstva, u opsegu i na način da se podaci o vodovima iz njihove evidencije mogu iskoristiti i za katastar vodova.

Član 5.

Korisnici vodova dužni su za izradu katastra vodova dati organu ili organizaciji što izrađuju katastar vodova podatke iz svojih evidencija o vodovima.

Korisnik vodova koji ne vodi evidenciju o vodovima po odredbama ovog zakona ili ako podaci iz njegove evidencije nisu dovoljni za izradu katastra vodova, učestvuje u troškovima za izradu katastra vodova, i to razmjerno obimu radova koje je potrebno obaviti za izradu evidencije vodova kojima se koristi.

Ovom odredbom obvezuju se svi korisnici vodova da, ukoliko nemaju evidencije o svojim vodovima ili imaju nepotpunu evidenciju, sudjeluju u troškovima uspostavljanja evidencije o vodovima kojima se koriste. Svrha ove odredbe jest da se zajedničkim ulaganjem sredstava uspostavi na najracionalniji način evidencija o vodovima u vidu katastra vodova, koja će služiti općedruštvenim potrebama, a i potrebi svakog pojedinog korisnika vodova.

Član 6.

Korisnici vodova dužni su dozvoliti pristup vodovima i objektima što pripadaju tim vodovima osobama koje izvode geodetske radove, radi izrade i održavanja katastra vodova.

Član 7.

Dokumentaciju katastra vodova čuvaju i održavaju organi općinske uprave nadležni za geodetske poslove.

Uvid u podatke katastra vodova slobodan je, ako posebnim propisom nije ograničen za pojedine podatke.

Uvid se vrši u službenim prostorijama organa općinske uprave nadležnog za geodetske poslove.

Neki vodovi su vrlo značajni za gospodarski i društveno-politički život zemlje te su, zbog toga, pod po-

sebnim režimom. Zato uvid u podatke katastra vodova, kad se radi o takvim vodovima kao što su telegrafsko-telefonski i slični, mora se prilagoditi i podvrći režimu koji je posebnim propisima predviđen za tu vrstu vodova.

Član 8.

Organ općinske uprave nadležan za geodetske poslove dužan je, na zahtjev zainteresirane stranke, izdati prijepis ili kopiju podataka iz elaborata katastra vodova ili drugu ispravu o činjenicama što proizlaze iz katastra vodova, ako za pojedine podatke posebnim propisom to nije ograničeno.

Član 9.

Organi, organizacije udruženog rada i druge organizacije dužni su, u svim poslovima za koje su potrebni podaci o vodovima, a naročito prilikom izrade projekata odnosno izvođenja građevinskih radova, koristiti se podacima katastra vodova kojima raspolaže organ općinske uprave nadležan za geodetske poslove.

Radi suzbijanja neželjenih posljedica koje mogu nastupiti zbog nepoznavanja stvarnog stanja mreže vodova na jednom području, odredbom iz ovog člana obvezuju se svi projektanti odnosno izvođači građevinskih radova da koriste podatke katastra vodova. U praktičnom postupku ova obveza znači da se svaki projektant odnosno izvođač građevinskih radova mora, prije nego pristupi razradi projekta ili izvođenju građevinskih radova na nekom objektu, upoznati u katastru vodova sa stvarnom situacijom mreže vodova na tom području, kako bi svojim zahvatom izbjegao oštećenje, dupliranje, nepodesno polaganje i ukrštanje s postojećim vodovima.

Primjena odredbe o obaveznom korištenju podataka iz katastra vodova zaštićena je sankcijom predviđenom u članu 19. pod točkom 4. Zakona. Međutim, kad zbog

njenog nepoštivanja dođe do posljedica, organizacija ili osoba koja je propustila da se koristi podacima iz katastra vodova, pored kazne, snosi i nastalu materijalnu štetu.

II. IZRADA KATASTRA VODOVA

Član 10.

Izrada katastra vodova obuhvaća geodetsku izmjeru postojećih vodova i sastav elaborata katastra vodova.

Geodetskom izmjerom vodova utvrđuje se njihov položaj i dimenzije.

Elaborat katastra vodova sadrži grafičke, numeričke i opisne podatke o vodovima na području grada ili naselja gradskog karaktera, odnosno na ostalom području općine.

Geodetskom izmjerom treba da se utvrdi položaj pojedinog voda na određenom prostoru, u vodoravnom i visinskom pogledu, kao i u odnosu na druge vodove.

Zakon nije preciznije definirao sadržaj »elaborata katastra vodova« već je ovlastio direktora Republičke geodetske uprave da to učini dopunskim propisom. Međutim, najznačajniji dio tog elaborata su planovi mjerila 1 : 500 ili 1 : 1000, na kojima je predstavljen položaj svakog pojedinog voda na području grada ili naselja gradskog karaktera, dok pisani dio elaborata može obuhvaćati popise korisnika i neke bliže indikacije o vodovima.

Član 11.

Kao podloga za izradu i održavanje katastra vodova koriste se:

- topografsko-katastarski plan ili topografska karta za područje grada i naselja gradskog karaktera,
- osnovna državna karta u mjerilu 1 : 5000 ili 1 : 10.000 za područje izvan grada i naselja gradskog karaktera.

Podlogu i mjerilo utvrđuje, prema gustoći vodova, organizacija ili organ što izrađuje katastar vodova, u suglasnosti s Republičkom geodetskom upravom.

Član 12.

Radove na geodetskoj izmjeri vodova i na izradi elaborata katastra vodova izvode organizacije udruženog rada za geodetsku izmjeru i izradu katastra zemljišta.

Organi općinske uprave nadležni za geodetske poslove mogu na području općine kao vlastitu djelatnost uz naknadu obavljati radove iz stava 1. ovog člana samo ako u cijelosti izvršavaju svoje redovne zadatke i poslove za koje općina osigurava sredstva.

Radove iz stava 1. ovog člana mogu, u okviru svojih nastavnih i znanstvenih potreba, obavljati i organizacije udruženog rada koje obrazuju geodetske kadrove.

Korisnici vodova mogu obavljati radove na izradi evidencije o vodovima koji su njihova osnovna sredstva ako u radnom odnosu imaju najmanje jednog geodetskog stručnjaka.

Odredbom iz stava 1. ovog člana proizlazi da su ovlaštene i prvenstveno pozvane organizacije udruženog rada osnovane za geodetsku izmjeru i izradu katastra zemljišta da obavljaju radove geodetske izmjere vodova i izrade elaborata katastra vodova. Međutim, taj posao mogu obavljati i organi općinske uprave nadležni za geodetske poslove u okviru svoje vlastite djelatnosti, pod uvjetom predviđenim u stavu 2. ovog člana i prema uvjetima predviđenim u članu 91. Zakona o geodetskoj izmjeri i katastru zemljišta.

Ovlaštenje za obavljanje radova geodetske izmjere vodova i izrade odgovarajućih elaborata katastra vodova prošireno je i na organizacije udruženog rada koje obrazuju geodetske kadrove, ali samo u okviru svojih nastavnih i znanstvenih potreba. Ovdje se misli na sred-

nje, više i visokoškolske ustanove koje obrazuju geodetski kadar.

U zadnjem stavu ovog člana predviđena je mogućnost obavljanja radova na izradi evidencije o vodovima i za korisnike vodova koji su u njihovom vlasništvu, pod uvjetom da imaju u radnom odnosu jednog geodetskog stručnjaka. Međutim mislim da ovaj uvjet mora biti dopunjen i uvjetom predviđenim u članu 81. Zakona o geodetskoj izmjeri i katastru zemljišta.

Član 13.

Radovi na geodetskoj izmjeri vodova i na izradi elaborata katastra vodova izvode se po odredbama propisa o geodetskoj izmjeri zemljišta i po odredbama ovog zakona i propisa donesenih na njihovoj osnovi.

Član 14.

Radove na izradi katastra vodova nadzire Republička geodetska uprava.

Ako Republička geodetska uprava ustanovi da se radovi na izradi katastra vodova ne izvode u skladu s odredbama propisa o geodetskoj izmjeri zemljišta, ovog zakona i propisa donesenih na osnovi njega, upozorit će organizaciju ili organ što izrađuje katastar vodova na uočene nedostatke i odrediti rok do kojega se moraju ukloniti ti nedostaci.

Ako organizacija ili organ što izrađuje katastar vodova ne ukloni nedostatke u određenom roku, Republička geodetska uprava može obustaviti daljnji rad na izradi katastra vodova, dok se ne uklone nedostaci.

Republička geodetska uprava ovjerava da je elaborat katastra vodova izrađen prema propisima i odobrava njegovo korištenje.

III. ODRŽAVANJE KATASTRA VODOVA

Član 15.

Katastar vodova mora se održavati u skladu sa stvarnim stanjem na terenu, a njegova dokumentacija mora se trajno čuvati.

Održavanje katastra vodova obuhvaća:

a) prikupljanje i obradu podataka o promjenama koje nastanu novom izgradnjom, rekonstrukcijom ili napuštanjem vodova;

b) provedbu utvrđenih promjena u elaboratu katastra vodova.

Kodovi na prikupljanju i obradi podataka o promjenama nastalim novom izgradnjom, rekonstrukcijom ili napuštanjem vodova i njihova provedba u elaboratu katastra vodova moraju se izvoditi po metodama rada i stupnju točnosti, kao i radovi na izradi katastra vodova.

Član 16.

Korisnici vodova dužni su prijaviti organu općinske uprave nadležnom za geodetske poslove sve promjene nastale izgradnjom novog voda, kao i rekonstrukcijom ili napuštanjem postojećih vodova, koje utječu na podatke upisane u elaboratu katastra vodova, i to u roku 30 dana od dana nastale promjene.

Ako se radi o promjeni nastaloj na podzemnim vodovima, prijava se podnosi prije završetka građevinskih radova, dok su vodovi još otkriveni.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana korisnik vodova dužan je priložiti geodetski elaborat o izvršenoj izmjeri nastale promjene na vodovima, na osnovi kojega se može promjena unijeti u katastar vodova.

Izgradnja novog voda odnosno rekonstrukcija ili napuštanje postojećih vodova mijenja dotadašnje stanje

evidentirano u elaboratu katastra vodova. Zato je zakonodavac obvezao korisnika vodova da prijavi organu općinske uprave nadležnom za geodetske poslove nastalu promjenu na vodovima, koju je izazvao izgradnjom novih ili rekonstrukcijom odnosno napuštanjem postojećih vodova.

Osim prijave, korisnik je dužan, kad se radi o izgradnji novog ili rekonstrukciji postojećeg voda, obaviti geodetsku izmjeru i izraditi odgovarajući elaborat te ga predati nadležnom organu radi unošenja promjene u elaborat katastra vodova.

Član 18.

Održavanje katastra vodova nadzire Republička geodetska uprava.

U provođenju nadzora nad održavanjem katastra vodova, Republička geodetska uprava može staviti izvan upotrebe elaborat katastra vodova ili njegove pojedine dijelove, ako utvrdi da u njemu postoje veći nedostaci i to za vrijeme dok se ne uklone ti nedostaci.

IV. KAZNENE ODREDBE

Član 19.

Organizacija udruženog rada ili druga društvena pravna osoba kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 2000 do 20.000 dinara:

1. ako ne vodi evidenciju o vodovima koji su njezina osnovna sredstva (član 4);
2. ako ne pruži podatke o vodovima organu ili organizaciji što izrađuje katastar vodova (član 5);
3. ako ne dozvoli pristup vodovima i objektima što pripadaju tim vodovima osobama koje izvode radove na geodetskoj izmjeri vodova (član 6);
4. ako ne koristi podatke iz katastra vodova (član 9);

5. ako ne prijavi promjene nastale na vodovima koje utječu na podatke upisane u elaboratu katastra vodova ili ako prijavi ne priloži geodetski elaborat o izvršenoj geodetskoj izmjeri nastale promjene (član 16).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u organizaciji udruženog rada ili drugoj društvenoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 200 do 2000 dinara.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

Katastar vodova, po odredbama ovog zakona, izrađi će se prema programu koji će donijeti općinska skupština.

Program izrade katastra vodova koji uvjetuje zakonodavac, a koji donosi skupština općine, mora obuhvatiti područja katastarskih općina na kojima će se, prema godišnjem predviđanju, obaviti rad, kao i iznos i način osiguranja sredstava za namijenjenu svrhu.

Organ općinske uprave nadležan za geodetske poslove dužan je pripremiti program izrade katastra vodova na području općine, predložiti ga na donešenje općinskoj skupštini te, poslije njegova donošenja, brinuti se o njegovoj realizaciji.

Član 21.

Katastar vodova izrađen prije donošenja ovog zakona mora se, u pogledu opsega i načina izrade, uskladiti s odredbama ovog zakona, u roku od dvije godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 22.

Na području izvan grada i naselja gradskog karaktera za koje nije izrađena osnovna državna karta u mje-

riku 1 : 5000 ili 1 : 10.000, kao podloga za izradu i održavanje katastra vodova iskoristit će se katastarski planovi u izvornom obliku ili umanjeni u mjerilo osnovne državne karte.

Član 23.

Bliže propise o izradi i održavanju katastra vodova donijet će direktor Republičke geodetske uprave.

Direktor Republičke geodetske uprave, na osnovi ovlašćenja iz gornjeg člana Zakona, donio je Pravilnik o izradi i održavanju katastra vodova (Nar. novine, broj 2/77) u kojem je detaljno propisano koji su vodovi predmet evidencije u katastru vodova, zatim način izmjere ovih vodova, sastavne dijelove elaborata katastra vodova te način njihove izrade i održavanja u suglasnosti sa stanjem u naravi.

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u »Narodnim novinama«.